

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu

Laapi pyereestvaijeemkuávlu

Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämisen perusteet ja soveltamisohjeet Lapin hyvinvointialueella

Lapin Hyvinvointialue,

Otakantaa.fi palvelussa kommentoitavana 14.12.2022 asti

Sisällysluettelo

1. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämisen perusteet.....	3
2. Kuljetuspalvelun hakeminen, palveluntarpeen arviointi ja päätöksenteko.....	4
2.1. Hakeminen.....	
2.2. Palvelutarpeen arviointi.....	
2.3. Päätöksenteko.....	
3. Matkojen määrät ja matkan omavastuuosuus.....	7
3.1. Matkojen määrät.....	
3.2. Kuljetuspalvelujen jaksotus.....	
3.3. Matkustusoikeus - lähikunta ja toiminnallinen lähikunta.....	
3.4. Matkan omavastuuosuus.....	
3.5. Olosuhteiden muutokset.....	
4. Kuljetuspalvelun järjestäminen.....	9
4.1. Asiakasprofiili ja matkojen yhdisteleminen.....	
4.2. Matkan tilaaminen.....	
4.3. Tilatun matkan peruuttaminen.....	
4.4. Yhdensuuntainen matka ja pysähdys.....	
4.5. Erillisoikeudet.....	
5. Muuta tärkeää tietoa.....	14
5.1. Terveysten- ja sairaanhoidon sekä kuntoutuksen matkat.....	
5.2. Henkilökuljetus.....	
6. Väärinkäytökset.....	15

1. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämisen perusteet

Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kuntalaisille soveltuva liikkuminen. Mikäli kutsuperiaatteella toimivaa palveluliikennettä tai muuta julkista palveluliikennettä ei pitkäaikaisen toimintakyvyn alenemisen takia ole mahdollista käyttää, henkilö voi hakea järjestettyä kuljetuspalvelua taksilla / esteettömällä taksilla (invataksilla). Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Sosiaalihuoltolain nojalla voidaan myöntää liikkumista tukevia palveluja (SHL 23 §) henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Liikkumista tukevat palvelut ovat harkinnanvaraisia ja palvelua myönnettäessä selvitetään, onko hakijalla taloudelliset mahdollisuudet kustantaa itse tarpeenmukaiset välttämättömät matkat. Taloudellista tilannetta arvioidaan, kun ohjeelliset tulorajat ylittyvät.

Ohjeellisina tulorajoina käytetään Kansaneläkkeen myöntämisen tulorajoja. Tuloraja tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti. Yksinasuvan hakijan bruttotulot 1452 euroa kuukaudessa (v. 2022). Hakijan ja hänen kanssaan asuvan puolison tai avopuolison bruttotulot 2602 euroa kuukaudessa (v. 2022). Tuloina huomioidaan säännölliset tulot ja säännölliset pääomatulot, esim. korko- ja vuokratulot. Tulona ei huomioida asumistukea, rintamalisää, vammaistukea, omaishoidontukea tai eläkettä saavan hoitotukea. Asiakas on velvollinen pyydettäessä toimittamaan tositteelliset tiedot tuloistaan.

Rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelus- tunnuksen tai rintamatunnuksen omaaville rintamaveteraaneille myönnetään liikkumista tukevia palveluja asiakassuunnitelmaan perustuen tuloista ja varoista riippumatta.

Palvelun tarvetta arvioitaessa on otettava huomioon muun muassa sosiaalihuoltolain pykälä tuen tarpeesta (11 §), pykälä hoidosta ja huolenpidosta (12 §) ja asumispalveluiden pykälä (21 §), joiden mukaisesti palvelua kohdennetaan sitä eniten tarvitseville.

Eriyisistä syistä ja yksilöllisen harkinnan perusteella kuljetuspalvelua voidaan myöntää asiakkaille esim. tilanteissa, joissa henkilölle on myönnetty muu sosiaalipalvelu ja sen käyttö edellyttää kuljetuksen järjestämisestä.

Yksilöllisen, harkinnanvaraisen SHL - kuljetuspalvelun avulla pyritään yleisesti toimintakykyä ylläpitävään ja edistävään toimintaan, työllistämistä tukevaan toimintaan sekä tukemaan valmentavaa koulutusta, ammattiin valmistumista ja itsenäistymistä.

Tilanteessa, jossa ei ole mahdollisuutta käyttää julkista joukkoliikennettä, ja perheenjäsen tai lähiomainen on tilapäisessä hoidossa toisen kunnan alueella, voi viranhaltijan yksilöllisen harkinnan perusteella myöntää asiakkaille kuljetuspalvelua. Tällä harkintaperusteisella toimenpiteellä mahdollistetaan vierailut lähiomaisen tai läheisen luona ja ylläpidetään asiakkaan ja omaisten välistä vuorovaikutussuhdetta ja toimintakykyä.

2. Kuljetuspalvelun hakeminen, palveluntarpeen arviointi ja päätöksenteko

2.1. Hakeminen

Kuljetuspalveluita voidaan hakea kirjallisesti hakulomakkeella. Lomake on tulostettavissa Lapin hyvinvointialueen internetsivuilla.

Lomake voidaan myös lähettää asiakkaalle kotiin tämän pyynnöstä.

Kuljetuspalvelun myöntämiseksi tarvitaan sekä kuljetuspalveluhakemus että Pyydettyessä terveydenhuollon asiantuntijalausunto: esim. lääkärin lausunto tai muu laaja-alainen selvitys asiakkaan terveydentilasta ja toimintakyvystä,

joista tulee selkeästi ilmetä vamma ja/tai sairaus, joka rajoittaa hakijan liikkumismahdollisuuksia ja estää häntä käyttämästä liikkumisessaan julkisia joukkoliikennevälineitä.

Lääkärinlausuntoon tulee sisältyä mahdollisimman laaja-alainen arvio hakijan liikkumiskyvystä ja siinä odotettavissa olevista muutoksista.

Lääkärinlausunnon tulee vastata asiakkaan tämänhetkistä terveydentilaa ja toimintakykyä. Tarvittaessa asiakasta voidaan pyytää toimittamaan hakemuksensa liitteeksi muita asiantuntijalausuntoja.

Hakemusten palautus:

Nykyisiin sosiaalipalvelujen toimipisteisiin. Lomakkeessa on tarkempi osoite.

PL 1 Lapin hyvinvointialue (LKS)

Porokatu 39 A-C, 96101 Rovaniemi

PL 2 Kaakkoinen (Rovaniemen kaupunki)

Rovakatu 1, 96100 Rovaniemi

PL 3 Lounainen (L-PKS)

Kauppakatu 25, 94100 Kemi

PL 4 Pohjoinen (Kittilä)

Valtatie 15, 99100 Kittilä

PL 5 Itäinen (Sodankylä)

> Karistamontie 4, 99600 Sodankylä

2.2. Palvelutarpeen arviointi

Hakemuksen käsittelyn lisäksi Lapin hyvinvointialueen viranhaltija tekee palvelutarpeen arvioinnin asiakkaan kanssa. Kuljetuspalvelun saamisen edellytys ei perustu pelkästään hakemuksen liitteeksi toimitettuun lääkärin tai muun asiantuntijan lausuntoon, vaan arvioinnissa otetaan huomioon vamman tai sairauden aiheuttamat toimintarajoitteet siinä ympäristössä ja elinolosuhteissa, joissa hakija toimii.

Liikkumisentuki myönnetään pitkäaikaiseen tuen tarpeeseen.

Kuljetuspalvelulla tuetaan henkilön turvallista kotona asumista ja pyritään tukemaan ja ylläpitämään henkilön toimintakykyä.

Eryteisistä syistä ja viranhaltijan yksilöllisen harkinnan perusteella palvelu voidaan myöntää myös vaikeassa sosiaalisessa elämäntilanteessa olevalle ikääntyneelle.

Palvelutarpeen arvioinnissa voidaan hyödyntää myös muilta asiakkaan kanssa työskenteleviltä viranomaisilta saatavaa tietoa asiakkaan tilanteesta Asiakaslain (AsiakasL) 16 § - 20 § mukaisesti.

Kuljetuspalvelujen tarvetta selvitetessä arvioidaan mm. asiakkaan mahdollisuudet käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ja kunnassa toimivaa palveluliikennettä. Huomioon otetaan myös hakijan kyky käyttää saattajan avulla joukkoliikennevälineitä. Lisäksi huomioidaan vamman tai sairauden aiheuttama haitta suhteessa eri vuodenaikoihin (esim. talviajan kuljetuspalvelut) tai eri vuorokaudenaikoihin (esim. näkövammaiset).

2.3. Päätöksenteko

Lapin Hyvinvointialueen viranhaltija tekee päätöksen hakijan oikeudesta sosiaalihuoltolain mukaiseen kuljetuspalveluun. Päätöksenteossa huomioidaan hakijan yksilölliset tarpeet kuljetuspalvelun järjestämistavan osalta. Mikäli hakijalle katsotaan olevan oikeus kuljetuspalveluun, palvelu

myönnetään hakemiskuukauden alusta alkaen ja se tehdään määräaikaaisesti voimassa olevaksi. Hakija saa hakemukseensa kirjallisen, Lapin Hyvinvointialueen viranhaltijan tekemän viranhaltijapäätöksen, muutoksenhakuohjeen sekä ohjeen kuljetuspalvelun käyttämisestä.

Asiakassuunnitelmaan kirjataan millä tavalla liikkumista tuetaan, onko henkilöllä oikeutta saattajaan ja lähimmät kaupunginosat tai kylät, josta asiakkaan tarvitsemat palvelut löytyvät. Asiakassuunnitelmassa yksilöidään asiakkaan tarpeen mukaan asiointipaikat ja muut kohteet, joihin asiakkaan tulee välttämättä päästä kotona asumisen mahdollistamiseksi.

Asiakassuunnitelmaan ja päätökseen kirjataan asiakkaalle myönnettävä kilometrimäärä.

Veteraaneille liikkumisen tuki myönnetään Valtiokonttorin ajantasaisen ohjeistuksen mukaisesti. Veteraanien matkojen määrää ei ole rajoitettu, vaan niitä on myönnettävä tarpeen mukaan.

Saattajapalvelu voidaan myöntää, jos henkilöllä erityisiä haasteita selviytyä matkoistaan ilman avustajaa eikä hänen omaisensa tai läheisensä voi toimia saattajana. Tämä huomioidaan asiakassuunnitelmassa. Oikeudesta saattajaan tehdään viranhaltijapäätös.

Päätökseen määritellään mahdolliset erillisoikeudet:

vakiotaksioikeus/pyörätuolikuljetusajoneuvo, avustamislisä ajoneuvon kuljettajalle, tai yksinkulkuoikeus.

3. Matkojen määrät ja matkan omavastuuosuus

3.1. Matkojen määrät

Pääsääntöisesti liikkumista tukevia palveluja myönnetään asiakkaan asuinalueelta lähimpään kaupunginosaan, kuntaan tai kylään asiakkaan jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamista varten.

Kuljetuspalvelumatkoja myönnetään pääsääntöisesti 8 yhdensuuntaista

matkaa/kk.

Erityisistä syistä ja viranhaltijan yksilöllisen harkinnan perusteella matkoja voidaan myöntää enemmän.

Päivätoimintamatkoja ja sosiaalisen kuntoutuksen matkoja sekä opiskelumatkoja myönnetään siinä laajuudessa, että hakijalla on mahdollisuus suorittaa välttämättömät toimitoihin liittyvät matkat.

3.2. Kuljetuspalvelujen jaksotus

Kuljetuspalvelumatkat myönnetään kuukausikohtaisesti. Asiakkaalla ei ole oikeutta siirtää käyttämättä jääneitä matkoja seuraaville kuukausille käytettäväksi.

3.3. Matkustusoikeus - lähikunta ja toiminnallinen lähikunta

Sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalvelumatkoja voi tehdä pääsääntöisesti oman asuinkunnan alueella.

Yksilöllisestä ja soveltamisohjeessa määritellystä matkustusoikeudesta poikkeava matkustusoikeus määritellään päätöksessä ja tästä tehdään merkintä asiakkaan asiakasprofiiliin.

3.4. Matkan omavastuuosuus

Lapin Hyvinvointialue perii kuljetuspalvelun omavastuuosuuden jälkikäteen siten, että Lapin Hyvinvointialue lähettää niistä laskun asiakkaan kotiin kuukausittain tai viimeistään silloin, kun omavastuuosuuksien määrä on vähintään 5 euroa/kk.

Asioimis- ja vapaa-ajan matkan omavastuuosuus määräytyy Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ELY-taksat taulukossa (jatkossa POP/Ely) vahvistetun arvolipun (aikuinen/lapsi) kuljetun matkakilometrin mukaan.

Mikäli asiakkaalle on myönnetty saattajaoikeus, saattajalta ei peritä omavastuuosuutta.

Mikäli asiakas matkustaa soveltamisohjeessa määriteltujen, matkustusoikeuden

piirissä olevien kuntien kuntarajojen yli, asiakas maksaa kokonaiskustannuksen rajojen ylimenevien kyytien osalta ja Lapin Hyvinvointialue vain asiakkaan kuljetuspalveluun oikeutetun matkan osalta.

Omatoimisesti yhdistellyissä kyydeissä omavastuuosuus poistuu

kuljetuspalvelu- asiakkaiden osalta. Omatoimisesti yhdistelty kyyti voi olla esim. eri yksikköjen tekemät ryhmäkuljetukset ja itsenäisesti asuvien asiakkaiden tekemät yhdistelmäkyytitilaus (Ei koske päivätoimintamatkoja).

Matkapalvelukeskuksen tekemät erikseen yhdistelyt kyydit eivät oikeuta omavastuun poistumiseen. Matkapalvelukeskus päättää voidaanko ehdotettu yhdistely toteuttaa.

Mikäli kuljetuspalvelun saaja käyttää asioimis- ja vapaa-ajan matkaansa palveluliikennettä, häneltä ei vähene kuljetuspalvelumatka ja matkasta ei peritä omavastuuosuutta. Muiden matkojen osalta sovelletaan POP/Ely) vahvistetun arvolipun (aikuinen/lapsi) kuljetun matkakilometrin mukaan.

3.5. Olosuhteiden muutokset

Kuljetuspalveluja saavan tai hänen asioitaan hoitavan henkilön on ilmoitettava välittömästi sitä myöntävälle taholle kaikista kuljetuspalveluun liittyvistä muutoksista kuten osoitteen tai kotikunnan muuttumisesta, toimintakyvyn muutoksista, pitkäaikaishoitoon siirtymisestä tai kuljetuspalvelutarpeen lakkaamisesta. Ilmoitetun perusteella Lapin Hyvinvointialueen viranhaltija arvioi, edellyttääkö muutos kuljetuspalvelupäätöksen tarkistamista.

Asiakkaan hyvinvointialueen muuttuessa kuljetuspalvelua haetaan uudelta hyvinvointialueelta.

4. Kuljetuspalvelun järjestäminen

Lapin hyvinvointialueella on palvelun järjestäjänä oikeus päättää kuljetuspalvelun järjestämistavasta harkitsemallaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Lapin hyvinvointialue henkilökuljetukset järjestetään ensisijaisesti yhdisteltyinä kuljetuksina.

Mikäli Lapin hyvinvointialueen ensisijainen kuljetuspalveluiden järjestämistapa ei tosiasiallisesti sovellu asiakkaalle hänen vammansa tai sairautensa vuoksi, kuljetuspalvelu järjestetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen huomioon ottavalla tavalla.

4.1. Asiakasprofiili ja matkojen yhdisteleminen

4.1.1. Asiakasprofiili

Kuljetuspalvelun käyttö edellyttää, että asiakkaan asiakastiedot on syötetty matkapalvelukeskuksen asiakastietojärjestelmään. Kuljetukset järjestetään viranomaisen hyväksymän asiakasprofiilin mukaan, joka täyttää tarvittavat tietosuojavaatimukset. Asiakasprofiilista käy ilmi kuljetusten järjestämisen kannalta oleelliset tiedot kuten mm. asiakkaan perustiedot, kuljetuspalvelupäätöksen voimassaoloaika, myönnetty matkatyyppi ja matkamäärä, matkustusoikeus, käytössä olevat apuvälineet, avustamisen tarve ja muut erityistarpeet. Tietoja käytetään ainoastaan kuljetusten suunnitteluun.

Kuljetusten hallitsemiseksi on tärkeää, että asiakkaan asiakasprofiilitiedot ovat ajan tasalla. Asiakkaan tulee olla välittömästi yhteydessä palvelua myöntävään tahoon, mikäli hänellä tulee muutoksia, jotka vaikuttavat matkojen järjestämiseen (esim. nimen, osoitteen tai kotikunnan muutos, toimintakyvyn muutos, pitkäaikaishoitoon siirtyminen tai kuljetustarpeen lakkaaminen). Asiakkaalla on mahdollisuus tarkistaa omia kuljetuspalvelupäätökseen liittyviä tietojaan olemalla yhteydessä palvelua myöntävään tahoon.

4.1.2. Matkojen yhdisteleminen

Matkapalvelukeskus yhdistelee samaan suuntaan samaan aikaan kulkevien asiakkaiden matkat lukuun ottamatta yksittäistaksin käyttöoikeuden saaneiden asiakkaiden matkoja.

4.2. Matkan tilaaminen

Lapin hyvinvointialueen järjestämät sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelumatkat tilataan kuljetusten matkapalvelukeskuksesta niillä alueilla, joilla matkapalvelukeskus hoitaa kyytien välitystoimintaa aluehallituksen

päätösten perusteella joko puhelimitse, tekstiviestitse, kännykkäsovelluksella tai sähköpostilla osoitteesta.

Mikäli asiakkaalla on oikeus vakiotaksiin, sen voi tilata suoraan palveluntuottajalta.

Matka on tilattava hyvissä ajoin, viimeistään 1,5 tuntia ennen tarvittavaa kuljetuksen tuloaika. Kuljetuksen toteuttamisessa huomioidaan kuitenkin kuljetuksen tilaajan maantieteellinen sijainti sekä autojen saatavuus ja soveltuvuus asiakkaan kuljetustarpeeseen. Kuljetus voidaan toteuttaa myös aiemmin, mikäli kuljetus voidaan yhdistää toiseen olemassa olevaan saman suunnan kuljetukseen.

Mikäli paluuaika on tiedossa, suositellaan paluumatka tilattavaksi yhtäaikaisesti menomatkan kanssa. Mikäli paluumatkaa ei ole mahdollista tilata etukäteen, kuljetusten matkapalvelukeskus pyrkii järjestämään paluumatkan mahdollisimman pian tilauksen vastaanottamisesta. Kuntakeskusten alueella paluumatka pyritään järjestämään viimeistään 30 minuutin kuluessa tilauksesta, maakunnassa kuljetuksen järjestämiseen vaikuttaa taksiautojen saatavuus ja niiden soveltuvuus asiakkaan kuljetustarpeeseen.

Mikäli asiakkaalla on säännöllisiä kuljetustarpeita, matkat suositellaan tilattavaksi pidemmäksi ajaksi kerrallaan.

4.2.1. Ehdoton perillä oloaika

Kun asiakkaan kuljetuksella on ehdoton perillä oloaika esimerkiksi juna- tai linja-autoon liittyvien jatkoyhteyksien vuoksi, matka tulee tilata hyvissä ajoin. Asiakkaan tulee tällöin ilmaista ehdoton määräpäähän saapumisaika tilausta tehdessään. Kuljetus on tilattava mieluiten jo edellisenä päivänä, mutta kuitenkin viimeistään 1,5 tuntia ennen tarvittavaa kyydin tuloaika.

4.2.2. Kuljetuksen saapuminen

Asiakkaan tulee olla valmiina matkaan viimeistään tilauksen yhteydessä sovittuna noutoaikana. Tilauksen yhteydessä ilmoitettu ehdoton aikataulu ei

saa poiketa sovitusta.

4.3. Tilatun matkan peruuttaminen

Asiakkaan on ilmoitettava puhelimitse tilatun kuljetuksen peruuntumisesta kuljetusten matka- palvelukeskukseen. Ilmoittaminen on tärkeää, jotta autoa ei lähetetä turhaan tilattuun kohteeseen. Mikäli asiakas ei peruuta matkaa viimeistään 30 minuuttia ennen sovittua matkan alkua, asiakkaalta kuluu yksi (1) matkaoikeus.

Mikäli matkan peruuttamatta jättäminen tai peruuttaminen alle 30 min ennen tilatun matkan alkua johtuu asiakkaasta riippumattomasta syystä tai esim. asiakkaan terveydentilasta johtuvasta syystä, asiakkaan tulee olla yhteydessä Lapin hyvinvointialueen asiaa hoitavaan viranhaltijaan, joka arvioi, onko peruuttamatta jättämiselle tai peruuttamiselle alle hyväksytyn aikarajan (30 min) olemassa perusteltu syy. Mikäli palvelun myöntävä taho arvioi tälle olleen perusteltu syy, asiakas ei menetä matkaoikeuttaan vaan asiakkaalle palautetaan menetetty matkaoikeus.

4.4. Yhdensuuntainen matka ja pysähdys

Kuljetuspalvelumatka on yhdensuuntainen matka lähtöosoitteesta määränpäähän. Kuljetuspalveluilla ei tarkoiteta kiertoajelua ilman määränpäättä. Matka on tehtävä aina suorinta reittiä. Lähtökohtaisesti yhdensuuntainen matka on keskeytymätön.

Asiakkaalla on kuitenkin yhdensuuntaisen matkan aikana oikeus yhteen (1) matkan varrella olevaan korkeintaan kymmenen minuutin (10 min) maksuttomaan pysähdykseen. Pysähtyminen pidempiaikaista asiointia (yli 10 min) varten keskeyttää yhdensuuntaisen matkan ja tämän jälkeen alkaa uusi matka. Pysähdyksestä on ilmoitettava matkapalvelukeskukseen matkaa tilattaessa.

4.5. Erillisoikeudet

Kuljetukseen liittyviä erillisoikeuksia voidaan myöntää hakemuksen perusteella yksilöllistä harkintaa käyttäen. Hakemuksessa tulee esittää tarkat, yksilökohtaiset

perustelut erillisoikeuden saamiseksi. Asiakas saa viranhaltijapäätöksen hänelle mahdollisesti myönnetystä erillisoikeudesta.

4.5.1. Pyörätuolikuljetusajoneuvon käyttöoikeus ja avustamislisä

Asiakkaalla on oikeus käyttää pyörätuolikuljetuksiin varusteltua ajoneuvoa, mikäli hän ei vammansa takia kykene käyttämään tavallista taksia tai siirtymään tavalliseen taksiin kuljettajan avustamana.

Em. ajoneuvon kuljettajalle maksetaan avustamislisä kuljetuksista, jossa kuljetettava henkilö liikkuu pyörätuolilla, joka kiinnitetään ajoneuvoon neljällä hihnalla ja lannevyöllä auton runkoon (Standardin SFS5912 ja tieliikennelaki 88 c §). Lisäksi kuljettaja hakee tarvittaessa kuljetettavan asiakkaan ja hänen apuvälineensä/tavaransa lähtöpaikasta sekä määränpäässä saattaa asiakkaan tavaroinensa asuntoon. Ajanjaksolta, jolta maksetaan avustamislisä, ei kuljettajalle makseta odotusajan korvausta.

4.5.2. Yksinkulkuoikeus

Asiakkaalle voidaan myöntää yksinkulkuoikeus, mikäli yksittäisen taksin käyttö on asiakkaan sairauden vuoksi perusteltua. Yksinkulkuoikeuteen katsotaan olevan oikeutettu asiakas, jonka vaikeavammaisuus estää hänen tosiasiallisen osallistumisensa yhdisteltyyn kuljetukseen. Yksinkulkuoikeuden saaneen asiakkaan kuljetusta ei yhdistellä muihin kuljetuksiin.

4.5.3. Vakiotaksin käyttöoikeus

Vakiotaksin käyttöoikeus (tuttu taksi) voidaan myöntää asiakkaalle, joka sairautensa vuoksi tarvitsee juuri tietyn tutun taksin suorittaman kuljetuksen.

Vakiotaksin käyttöoikeuden saaneen asiakkaan kuljetukset voidaan yhdistellä muihin kuljetuksiin, eli kuljetuksessa voi olla mukana myös muita henkilöitä. Vakiotaksi tai -taksit tulee valita Lapin hyvinvointialueen sopimuskumppaneista yhdessä viranomaisen kanssa. Asiakas saa tiedon sopimuskumppaneista

ikäntyneiden asiakaspalveluohjauksesta.

Vakiotaksin saa tilata suoraan palveluntuottajalta. Vakiotaksiksi valittu palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan tilauksen matkapalvelukeskukseen, joka kirjaa tilauksen järjestelmään.

Lähtökohtana vakiotaksin käyttöoikeudelle on, että taksiautoilija tietää asiakkaan kuljetuksen aikaisen avun, ohjauksen ja valvonnan tarpeen.

4.5.4. Saattaja ja taksiautoilijan tarjoama saattoapu

Tavanomaiseen taksiautoilijan antamaan palveluun kuuluu avustaminen autoon ja autosta nousemiseen.

Asiakkaalla on oikeus käyttää matkan aikana saattajaa (1 henkilö), mikäli kuljettajan tavanomainen apu ei ole asiakkaalle riittävä (terveydentilasta johtuva peruste). Saattamisella tarkoitetaan välittömästi ennen matkaa, matkan aikana ja välittömästi matkan jälkeen tapahtuvaa avustamista.

Asiakkaan tulee hakea palvelua myöntävältä taholta erikseen oikeutta saattajan käyttämiseen ja esittää perustelut saattajan tarpeelle. Viranhaltija tekee päätöksen asiakkaan oikeudesta saattajaan.

Mikäli asiakkaalle myönnetään oikeus saattajaan, saattaja voi olla maksutta mukana kuljetuksessa. Saattajana voi toimia henkilö, joka ei ole itse kuljetuspalvelun saaja ja on kykenevä toimimaan saattajana. Saattajan iän ja toimintakyvyn on oltava sellainen, että hän suoriutuu saattamisesta oman ja saatettavan turvallisuuden vaarantumatta. Asiakas hankkii itse saattajan.

Lähtökohtaisesti saattajaa ei haeta eri osoitteesta, vaan hänen on noustava kyytiin ja poistuttava kyydistä samassa osoitteessa saatettavan kanssa. Saattaja voidaan kuitenkin ottaa kyytiin ja jättää kyydistä matkareitin varrella, mikäli tämä on mahdollista tehdä 10 minuutin pysähdyksen sallimissa puitteissa.

Mikäli saattajan käyttöön oikeutetulla asiakkaalla ei ole käytettävissä saattajaa, asiakas voi saada kuljettajalta tarvitsemansa saattoavun. Saattoavulla tarkoitetaan asiakkaan turvallista saattamista lähtöpaikasta (esim. kotiovelta) autoon ja autosta määränpähän (esim. kotiovelle).

5. Muuta tärkeää tietoa

5.1. Terveys- ja sairaanhoidon sekä kuntoutuksen matkat

Kuljetuspalvelumatkoja ei saa käyttää matkoihin, jotka kuuluvat Kela-korvauksen piiriin <https://www.kela.fi/taksimatkat>. Tällaisia matkoja ovat esimerkiksi lääkäri-, hammaslääkäri-, laboratorio- ja terapiakäynnit, terveyden- ja sairaanhoitajan vastaanottokäynnit, apuvälineiden sovituskäynnit tai lääkärin määräämät tutkimus-, kuntoutus- ja hoitokäynnit.

Mikäli matkoihin asiakas saa korvausta muun lain nojalla (esim. vakuutusyhtiöltä), kuljetuspalvelumatkoja ei voi käyttää vakuutusyhtiön myöntämiin matkoihin.

5.2. Henkilökuljetus

Kuljetuspalvelu ei ole tarkoitettu tavarakuljetukseen, jossa asiakas ei ole mukana. Asiakkaalla voi olla kuljetuksessa mukana välttämättömät apuvälineet sekä tarvittavat muut tavarat (esim. ostoskassi, matkalaukku, lastenrattaat). Esim. huonekaluja, isoja kodinkoneita tai tilaa vieviä rakennustarvikkeita ja muuttolaatikoita ei kuljetuspalvelulla saa kuljettaa. Tällaiset kuljetukset on asiakkaan maksettava kokonaan itse.

Kuljettaja kantaa autoon tai autosta määränpähän sellaiset tavarat, jotka hän pystyy viemään sisälle samalla, kun saattaa asiakasta. Lisäksi kuljettajan tulee huolehtia perille myös mukana olevat ylimääräiset apuvälineet.

6. Väärinkäytökset

Lapin hyvinvointialueella on oikeus seurata asiakkaalle myönnetyn kuljetuspalvelun järjestämistä ja käyttöä lain ja soveltamisohjeen edellyttämällä tavalla.

Mikäli asiakas käyttää kuljetuspalvelua ohjeiden vastaisesti, on seurauksena kuljetuspalvelu- oikeuden keskeyttäminen tai lakkauttaminen sekä mahdolliset rikosoikeudelliset toimenpiteet. Väärinkäytösten ilmetessä asiakkaalta peritään takaisin ohjeiden vastaisten tai vilpillisen toiminnan seurauksena korvatut

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Lappi pyereestváijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

matkakustannukset.